

LL.B. (Sem.-V) Examination

304E

Public Interest Lawyering

April-2017

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions : (1) All questions carry equal marks.

૧ “ગુજરાત હાઇકોર્ટના પી.આઈ.એલ. રૂલ્સ, ૨૦૧૦થી ગુજરાત હાઇકોર્ટમાં જાહેર હિતની અરજી કરવાની પ્રક્રિયા સુવ્યવસ્થિત થયેલ છે.” ચર્ચા કરો.

અથવા

૧ ભારતનાં બંધારણ અન્વયે વ્યક્તિને જનહિતવાદની અરજી કરવાની સત્તા આપતી જોગવાઈઓની વિગતવાર ચર્ચા કરો.

૨ ખુલાસાત્મક નોંધ લખો : સ્ત્રીઓના અધિકારોનું રક્ષણ કરવામાં જનહિતવાદનું પ્રદાન.

અથવા

૨ “કેદીઓનાં માનવ અધિકારોનાં સંરક્ષણ માટે જનહિતવાદ અસરકારક સાધન છે”. આ વિધાન ચર્ચા સર્વોચ્ચ અદાલતનાં ઉચિત કેસો સાથે કરો.

૩ “જનહિતવાદ એ પોતાને સાંભળવાનો નિયમ (Rule of Locus Standi) નો અપવાદ છે.” જનહિતવાદ અને સામાન્ય રીટ અરજી વચ્ચેના તફાવતો આપી આ વિધાન સમજાવો.

અથવા

૩ “સ્વચ્છ પર્યાવરણના અધિકારનું જનહિતવાદ દ્વારા અસરકારક રીતે રક્ષણ થાય છે.” આ વિધાનની ચર્ચા સર્વોચ્ચ અદાલતનાં વિવિધ કેસો સહિત કરો.

૪ ઉચિત કેસો સાથે જનહિતવાદ દ્વારા ન્યાયિક સક્રિયતા વિસ્તૃતમાં સમજાવો.

અથવા

૪ જનહિતવાદ રાજકારણીઓને તેમની સત્તા ઉપરવટ જતાં કે સત્તાનો દુરુપયોગ કરતાં રોકે છે. ચર્ચા કરો.

૫ નીચેના પૈકી ગમે તે બે સમજાવો :

(૧) ડી. કે. બાસુ વિ. સ્ટેટ ઓફ વેસ્ટ બેંગાલ (AIR 2015 SC 2887) (પોલીસ સ્ટેશનોમાં CCTV કેમેરા લગાવવા સંબંધી)

(૨) એમ. સી. મહેતા વિ. યુનિયન ઓફ હન્ડિયા (AIR 1997 SC 734) (તાજ ટ્રેપેઝિયમ કેસ)

(૩) નીલાંબતી બેહરા વિ. સ્ટેટ ઓફ ઓરિસ્સા (AIR 1993 SC 1960) (તાજ ટ્રેપેઝિયમ કેસ)

(૪) સ્ટેટ ઓફ ઉત્તરાંચલ વિ. બલવંતસિંઘ ચૌહાણ (AIR 2010 SC 2551) (એડવોકેટ જનરલની નિમણૂક સામે પી.આઈ.એલ.)

[P.T.O.]

LL.B. Semester – V Examination

304 E : Public Interest Lawyering

Time : 3 Hours

Total Marks : 100

Instruction : All questions carry equal marks.

1. "Gujarat High Court PIL Rules, 2010 has harmonized the procedure of filing Public Interest Litigation before the High Court of Gujarat." Discuss.
or
Discuss in detail the provisions of the Constitution of India empowering a person to prefer Public Interest Litigation.
2. Write explanatory note on : Role of PILs in protection of Rights of Women.
or
"PIL is an effective tool to protect the Human Rights of Prisoners." Discuss this statement along with relevant decisions of the Supreme Court of India.
3. "Public Interest Litigation is an exception to the Rule of *Locus Standi*." Explain this statement by distinguishing the PIL from ordinary Writ remedy.
or
"Right to Clean Environment is effectively protected through PILs." Discuss this statement in the light of the various decisions of the Apex Court.
4. Explain in detail the Judicial Activism through PILs with relevant judicial pronouncements.
or
"Public Interest Litigation restricts the politicians to exceed or abuse their jurisdiction and powers." Discuss.
5. Explain in detail any two from the following :
 - (1) D. K. Basu v. State of West Bengal (AIR 2015 SC 2887) (Installation of CCTV Cameras in police stations)
 - (2) M. C. Mehta v. Union of India (Taj Trapezium Case) (AIR 1997 SC 734)
 - (3) Nilabati Behra v. State of Orissa (AIR 1993 SC 1960)
 - (4) State of Uttaranchal v. Balwant Singh Chaufal (AIR 2010 SC 2551) (PIL against appointment of Advocate General)